

คดีหมายเลขดำที่ ๔๙/๒๕๕๘
คดีหมายเลขแดงที่ ๕๑/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสงขลา

วันที่ ๒๕ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นางจิราภรณ์ ก้าวพานิช

ผู้ฟ้องคดี

{ เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสตูล ที่ ๑

{ เทศบาลเมืองสตูล ที่ ๒

{ สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสตูล ที่ ๓

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่ง
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและเพิ่มเติมฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีนำหลักฐานตามแบบแจ้งการ
ครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ยื่นคำขอ
ฉบับที่ ๗๓๗/๑๒๑๑ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เพื่อขออนุญาตที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
โดยที่ดินแปลงดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้รับให้จากนางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ ญาติฝ่ายมารดา และ
ครอบครองอยู่อาศัยมาประมาณ ๗๐ ปี ตั้งแต่รุ่นพ่อแม่จนถึงปัจจุบัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
มีคำสั่งตามหนังสือ ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๔๓๔๗ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ยกเลิกคำขอ
ออกโฉนดที่ดิน เนื่องจากเห็นว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่ขออนุญาตที่ดินมีสภาพที่ดินน้ำท่วมถึง
มีลักษณะเป็นคลองสาธารณะประโยชน์ คลองมำบัง (บ่าบัง) จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออก

/โฉนดที่ดิน...

โฉนดที่ดินได้ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่า ในการนัดรังวัดของเจ้าหน้าที่ได้นัดรังวัดในช่วงเวลาน้ำท่วมถึง ซึ่งบริเวณที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีลักษณะเป็นน้ำท่วมถึงเฉพาะกรณีมีน้ำทะเลหนุน และยังคงสภาพเป็นที่ดินให้ปรากฏเมื่อน้ำลดระดับลง ผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างโรงเรือนโดยวิธีตอกเสาเข็มลงบนดินเพื่อเป็นฐานรากรับน้ำหนักตัวอาคาร และการคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีผลให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘ อุตธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล ซึ่งต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลพิจารณาอุทธรณ์แล้วเห็นว่า สภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีน้ำท่วมถึงมีลักษณะเป็นคลอง ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมีการคัดค้านจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จึงมีคำสั่งตามหนังสือ ที่ สต ๐๐๒๐(๓)/๑๐๕๗(๙๕๐) ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากที่ดินแปลงพิพาทผู้ฟ้องคดีได้รับให้จากนางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ ญาติฝ่ายมารดา ซึ่งได้ครอบครองอยู่อาศัยทำประโยชน์มาประมาณ ๗๐ ปี ตั้งแต่รุ่นพ่อแม่จนถึงปัจจุบัน โดยที่ดินแปลงดังกล่าวมีลักษณะสภาพน้ำท่วมทุกปี ถ้าฝนตกหนัก น้ำทะเลหนุนสูงก็ท่วมบ้างเป็นบางครั้งแต่ไม่ได้ท่วมตลอด เพราะคลองมำบัง (บ่าบัง) หรือคลองแม่หมเป็นคลองที่เชื่อมต่อกับทะเล และมีน้ำขึ้นน้ำลงเป็นธรรมดา เนื่องจากที่ดินบริเวณนี้เป็นที่ดินริมตลิ่ง น้ำท่วมเป็นปกติ ที่ดินของคนอื่นที่อยู่ในบริเวณเดียวกันมีน้ำท่วมถึงเช่นเดียวกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการออกโฉนดที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินทั้งแปลงข้างเคียงที่ติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีที่มีสภาพที่ดินเช่นเดียวกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ตามภาพถ่ายสภาพที่ดิน ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๘๒ ของผู้ฟ้องคดีจะเห็นได้ว่า แม่น้ำกับริมฝั่งหรือริมตลิ่งอยู่ในระดับที่ต่างกันอย่างชัดเจน ส่วนด้านหลังบ้านของผู้ฟ้องคดีจะเป็นบ้านหลังที่มีการทำกำแพงกันไว้ ผู้ฟ้องคดีได้ทำแนวปูนป้องกันน้ำเซาะคันดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งสามารถออกโฉนดที่ดินได้ ประกอบกับในอดีตถนนอภัยนุราชรำลึกเป็นเพียงถนนคนเดินเล็กๆ และบ้านของผู้ฟ้องคดีเคยอยู่บนพื้นที่ที่เป็นถนนมาก่อน แต่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีการขยายถนนโดยบุกรุกที่ดินแปลงพิพาทของผู้ฟ้องคดีไปกว่าครึ่งหนึ่งของที่ดินทั้งหมด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีย้ายบ้านมาชิดริมน้ำ สภาพบริเวณที่ดินที่พิพาทไม่ใช่ที่ดินที่น้ำท่วมถึงในเวลาปกติ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

/ทำการณที่...

ทำการถมที่ริมตลิ่งจึงเปลี่ยนสภาพไปจากเดิม โดยเห็นได้จากเอกสาร ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๒ ระบุที่ดินข้างเคียงทิศเหนือ จดคุระบายน้ำ ดังนั้น ท่อระบายน้ำต้องตั้งอยู่บนพื้นดิน และเป็นแนวเดียวกับในส่วนของที่ดินที่ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กำลังก่อสร้างบนที่ดินของผู้ฟ้องคดี ส่วนที่ดินด้านทิศเหนือเป็นที่ดินของนางจำลอง และนายเขตต์ พรหมเดชะ ซึ่งเป็นนางสาว และลุงของผู้ฟ้องคดีซึ่งปัจจุบันเสียชีวิตแล้วทั้งสองคน โดยที่ดินของบุคคลทั้งสองในอดีต ได้มีการปลูกบ้านเป็นที่อยู่อาศัยอยู่กลางถนนเช่นเดียวกัน ซึ่งถ้าหากมีการขุดถนนก็จะพบกับเสาบ้านถูกฝังอยู่ใต้ถนนสายดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันบ้านที่อยู่ริมคลองซึ่งเป็นแนวเดียวกับบ้านผู้ฟ้องคดีก็ได้มีการออกโฉนดที่ดินถูกต้อง

ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งแจ้งตามคำสั่งศาลว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอฉบับที่ ๔๓๒๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ ขอออกโฉนดที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยใช้หลักฐานตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยได้รับมรดกจากนางพนม ก้วพานิช (มารดา) โดยนางพนม รับให้ที่ดินมาจากนางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ ผู้แจ้งการครอบครอง และผู้ฟ้องคดีครอบครองและทำประโยชน์เป็นบ้านอยู่อาศัยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้นัดทำการรังวัดที่ดินแปลงดังกล่าวเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แต่เมื่อถึงวันทำการรังวัดปรากฏว่าไม่สามารถทำการรังวัดได้ เนื่องจากสามีของผู้ฟ้องคดีขัดขวางการรังวัดไม่ยอมให้ปักหลักเขตที่ดิน จึงงดการรังวัดไว้ก่อน ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอนัดทำการรังวัดใหม่ และได้มีการนัดทำการรังวัดใหม่เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ในวันทำการรังวัดใหม่ดังกล่าว ปรากฏว่า ด้านทิศตะวันออกได้ล้ำถนนอภัยนุราชรำลึก ด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกมีสภาพเป็นคลองบ่าบัง ผู้ฟ้องคดีขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามความประสงค์ต่อไป ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีได้ตรวจรูปแผนที่พบว่า แผนที่รังวัดคลาดเคลื่อนจึงขอให้เจ้าหน้าที่ทำการรังวัดใหม่ในวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ต่อมา ในวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้คัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามบันทึกถ้อยคำ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ในทำนองเดียวกันว่าที่ดินมีสภาพน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลองบ่าบัง (บ่าบัง) และปรากฏข้อเท็จจริงตามบันทึกสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคจังหวัดสตูล ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

/ผู้ฟ้องคดี...

ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ด้วยการปลูกสร้างอาคารบ้านยกพื้นยื่นเสาอยู่ในน้ำ บริเวณที่เป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) ความกว้างประมาณ ๑๐ เมตร ความยาวของตัวบ้านยื่นลงไป ในคลองมำบัง (บ่าบัง) ๖ เมตร และส่วนที่ผู้ฟ้องคดีนำซีเมนต์หุ้มคลองมำบัง (บ่าบัง) ทั้งแปลง ด้านทิศเหนือของตัวบ้านเป็นทำน้ำ เทศบาลเมืองสตูลใช้เป็นี่สาธารณะยาว ตามแนวคลองมำบัง ความยาวประมาณ ๕๐ เมตร ถัดไปทางทิศเหนือเป็นสะพาน ข้ามคลองของส่วนราชการ ทั้งนี้ผู้ฟ้องคดีได้รับทราบการคัดค้านแนวเขตที่ดินข้างต้นแล้ว ต่อมา เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำขออนุญาตที่ดิน ของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน สภาพที่ดินมีน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลองสาธารณะประโยชน์ คลองมำบัง (บ่าบัง) จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออก โฉนดที่ดินให้ได้ ตามมาตรา ๕๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบข้อ ๑๔ (๑) ของ กฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล กฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ฟ้องคดียื่นคำขออนุญาตที่ดินเป็นการ เฉพาะราย ตามหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอมือเมืองสตูล จังหวัดสตูล เนื้อที่ ๙๖ ตารางวา ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล มีหนังสือ ที่ สด ๐๐๒๐ (๔)/๑๓๐๑๓ ที่ สด ๐๐๒๐ (๔)/๑๓๐๑๔ และที่ สด ๐๐๒๐ (๔)/ ๑๓๐๑๕ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งนายอำเภอมือเมืองสตูล นายกเทศมนตรีเมืองสตูล และผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสตูล ตามลำดับ ให้ร่วมเป็นพยานและตรวจสอบ สภาพที่ดินตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๗๑๙/ว ๕๒๕ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ซึ่งปลัดอำเภอมือเมืองสตูลได้รับมอบอำนาจจากนายอำเภอมือเมืองสตูล ได้ให้ถ้อยคำ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามบันทึกถ้อยคำ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีปัจจุบันมีลักษณะพื้นที่เป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) อีกทั้ง นายอภิชาติ ใจแก้ว ผู้แทนของนายกเทศมนตรีเมืองสตูลและนางอัญชิษฐา สังข์สุมล ผู้แทนผู้อำนวยการ สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสตูล ได้ให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามบันทึกถ้อยคำ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ในทำนองเดียวกันว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดี มีลักษณะเป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) น้ำท่วมถึง จึงคัดค้านแนวเขตที่ดินทั้งแปลง ซึ่งในวันทำ การรังวัดที่ดิน ผู้แทนซึ่งได้รับมอบหมายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาและ คุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันและ

/มีหน้าที่...

มีหน้าที่ในการระวางชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินดังกล่าวข้างต้น ร่วมระวางชี้แนวเขตที่ดิน ได้คัดค้านการรังวัดการออกโฉนดที่ดินทั้งแปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินตาม ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ที่ผู้ฟ้องคดีนำมา ขออนุญาตที่ดินเป็นการเฉพาะราย สภาพที่ดินมีน้ำท่วมถึง ผู้ฟ้องคดีได้นำรังวัดทับคลองมาบัง (บ่าบัง) เต็มทั้งแปลง แม้ผู้ฟ้องคดีจะได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสืบต่อกันมาตั้งแต่ ก่อนพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ประกาศใช้จนถึงปัจจุบัน อันอาจทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิขอให้มีการออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก็ตาม แต่การพิจารณาว่า ที่ดินประเภทใดจะออกโฉนดที่ดินให้ได้ หรือไม่นั้น จะต้องอยู่ในบังคับของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความใน พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ด้วย ปรากฏว่า ที่ดินของ ผู้ฟ้องคดีมีสภาพน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลองมาบัง (บ่าบัง) และมีได้เป็นที่ดินประเภท ซึ่งสามารถจะขออนุญาตที่ดินได้ตามกฎกระทรวงฉบับดังกล่าว จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ ที่จะออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายให้ได้ตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่ง ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ยกเลิกคำขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นคำสั่งที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มี และบำรุงทางบกและทางน้ำ ทำเทียบเรือ และทำข้าม ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและรักษา ความสะอาดของท้องถื่น เมื่อที่พิพาทที่ผู้ฟ้องคดีนำมาฟ้องคดีนี้ มีสภาพน้ำท่วมถึง มีลักษณะ เป็นคลองมาบัง (บ่าบัง) ที่นายอภิชาติ ใจแก้ว ผู้แทนของนายกเทศมนตรีเมืองสตูล ในฐานะ ข้างเคียงและดูแลที่สาธารณะประโยชน์ได้คัดค้านการรังวัดการขออนุญาตที่ดินของผู้ฟ้องคดี ทั้งแปลงไว้แล้วตามบันทึกถ้อยคำ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ประกอบกับที่ดินแปลงดังกล่าว ได้มีการก่อสร้างเขื่อนกันดินแบบ Slope และบันไดทางลงทางน้ำแล้วเสร็จมาไม่น้อยกว่า ๓๕ ปี อีกทั้ง สภาพปัจจุบันที่ดินบริเวณดังกล่าวมีการใช้จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณี ของท้องถื่น เช่น การจัดงานลอยกระทง ทำเรือขนส่งสินค้าทางน้ำ ซึ่งประชาชนใช้ในการเดินทาง ไปมาโดยไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีคัดค้านแต่ประการใด จึงสอดคล้องกับการที่ผู้ว่าราชการ จังหวัดสตูลได้พิจารณายกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีอำนาจฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้การว่า เป็นส่วนราชการในกรมเจ้าท่า มีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบการปฏิบัติราชการและกำกับดูแลการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย

/ว่าด้วยการ...

ว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายในเขตพื้นที่ที่อธิบดีกรมเจ้าท่ากำหนด และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ในการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน ตลอดจนการควบคุมการปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมทางน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ อธิบดีกรมเจ้าท่าได้มีคำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ ๖๔๔/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๕ มอบหมายอำนาจเจ้าท่าให้ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค และผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาเป็นเจ้าท่าตามมาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๘ ทวิ มาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินต่อสำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ สำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล มีหนังสือ ที่ สต ๐๐๒๐(๔)/๑๓๐๑๕ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน ระบุว่า ๕๐๒๒/๑๖๓๐ ตามหลักฐาน ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ซึ่งได้มีการรังวัด เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ แต่ที่ดินแปลงดังกล่าวติดต่อกับคลองมำบัง (บ่าบัง) สำนักงานที่ดินจังหวัดสตูลจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาสตูลไประวางชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดินดังกล่าว ผลการรังวัดปรากฏว่า สภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) และนำรังวัดทับคลองมำบัง (บ่าบัง) ทั้งแปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงคัดค้านแนวเขตที่ดินในการรังวัดทั้งแปลงตามบันทึกถ้อยคำ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ กรมเจ้าท่าได้รับหนังสือร้องเรียนจาก นายครรชิต สังข์ศิริ บุตรของผู้ฟ้องคดี ขอให้อธิบดีกรมเจ้าท่าตรวจสอบการคัดค้านการรังวัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ยกเลิกการคัดค้านการรังวัดการออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี ซึ่งในการคัดค้านการรังวัดการออกโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กระทำการตามมาตรา ๑๑๗ มาตรา ๑๑๘ และมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และข้อ ๖ ของระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยการระวางชี้และรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ในวันรังวัดสภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นที่ชายตลิ่งด้านทิศตะวันตกติดคลองมำบัง (บ่าบัง) โดยผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ด้วยการ

/ปลูกสร้าง...

ปลูกสร้างอาคารบ้านยกพื้นเสาอยู่ในน้ำบริเวณที่เป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) ความยาวของตัวบ้าน ยื่นลงไปใคลองมำบัง (บ่าบัง) ๖ เมตร และส่วนที่ผู้ฟ้องคดีนำชี้ทัคลองมำบัง (บ่าบัง) ผู้ฟ้องคดีไม่ได้หวงกันหรือครอบครองทำประโยชน์แต่อย่างใด จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิ ครอบครองในบริเวณดังกล่าว แต่ผู้ฟ้องคดีกลับนำชี้รั้งวัดทัคลองมำบัง (บ่าบัง) ทั้งแปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงคัดค้านแนวเขตที่ดินในการรั้งวัดทั้งแปลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่อยู่ในฐานะของผู้ถูกฟ้องคดี เนื่องจากไม่มีอำนาจ ในการออกโฉนดที่ดิน ขอบที่จะยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สรุปสาระสำคัญได้ว่า ผู้ฟ้องคดี อยู่อาศัยในที่ดิน ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มาตั้งแต่ รุณบิดามารดาผู้ฟ้องคดี โดยได้รับมอบการครอบครองต่อมาจากนางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ พี่สาวของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้นำ ส.ค.๑ ดังกล่าวไปยื่นคำขอรั้งวัดออกโฉนดที่ดินต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีโดยอ้างว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีลักษณะเป็นที่น้ำท่วมถึง เนื่องจากนั้ดัรั้งวัดเวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา แต่เจ้าหน้าที่มาทำการรั้งวัดเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา เพื่อรอให้น้ำทะเลขึ้นสูงถึงท่ระบายน้ำ แล้วจึงแจ้งต่อผู้ฟ้องคดีว่า ออกโฉนดที่ดินไม่ได้เพราะน้ำท่วมถึง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้คัดค้านการรั้งวัดที่ดินทั้งแปลง ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินตาม ส.ค.๑ มาก่อนที่ประมวล กฎหมายที่ดินใช้บังคับเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ที่ดิน ส.ค.๑ ของผู้ฟ้องคดีและที่ดินข้างเคียง ติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีสภาพเหมือนกันทิศตะวันตกจดคลองมำบัง (บ่าบัง) เหมือนกับ ส.ค.๑ ของผู้ฟ้องคดี เช่น ที่ดินของนางสาวผู้ฟ้องคดี และที่ดินของเจ้าของที่ดินรายอื่น ๆ ที่อยู่ริมคลองมำบัง (บ่าบัง) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการออกโฉนดที่ดินให้แล้ว โดยแนวเขต ที่ดินอยู่ในแนวเขตคลองมำบัง (บ่าบัง) เช่นเดียวกับที่ดินของผู้ฟ้องคดี ในอดีตนั้นที่ดินของ ผู้ฟ้องคดีไม่ได้อยู่ในน้ำ แต่อยู่บนถนนร้อยละ ๘๐ ของที่ดินทั้งหมด รวมทั้งบ้านของ ผู้ฟ้องคดีด้วย แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งว่าบ้านของผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างขวางการจราจร จึงต้องรื้อถอนบ้านที่อยู่กลางถนน มาปลูกสร้างริมตลิ่ง ซึ่งในขณะนั้นผู้ฟ้องคดียังไม่ได้รับ มอบการครอบครองต่อจากนางสาวโสภิต แต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สรุปสาระสำคัญได้ว่า ที่ดินตาม ส.ค.๑ เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ของผู้ฟ้องคดี

/นางสาว...

นางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ ปัจจุบันมีอายุ ๘๔ ปี ได้แจ้งการครอบครองไว้ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ใช่ที่น้ำท่วมถึง มีเนื้อที่ดินกว้าง ๘ วา เท่ากับ ๑๖ เมตร ทิศเหนือจดท่อระบายน้ำ ทิศใต้จดที่ดินนายสะอาด ซึ่งขายไปแล้ว ทิศตะวันออกจดที่ดินนางทองสุข ขายไปแล้วเช่นกัน และทิศตะวันตกจดคลองมำบัง (บ่าบัง) ที่ดินของผู้ฟ้องคดีจึงอยู่บนถนนและสะพานริมคลองประมาณร้อยละ ๘๐ และที่ดินริมน้ำร้อยละ ๒๐ เมื่อทิศเหนือของที่ดินจดท่อระบายน้ำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้ล่งล้าลงไปน้ำ และมองเห็นเสาปูนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำไว้เพื่อก่อสร้างศาลาชุมชน แต่เนื่องจากในวันรังวัดเจ้าหน้าที่รังวัดได้นัดทำการรังวัดเวลา ๙.๐๐ นาฬิกา แต่กว่าจะได้ทำการรังวัดก็ประมาณเวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา ซึ่งเวลานั้นน้ำทะเลได้ขึ้นสูงถึงท่อระบายน้ำแล้ว เจ้าหน้าที่รังวัดจึงแจ้งแก่ผู้ฟ้องคดีว่า ที่ดินมีน้ำท่วมถึงไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ที่ดินของบุคคลอื่นในบริเวณเดียวกันนั้นมีระดับต่ำกว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดี แต่ออกโฉนดที่ดินได้ ซึ่งสภาพที่ดินบริเวณดังกล่าวมีสภาพเหมือนกับที่ดินริมทะเล คือ จะค่อย ๆ ลาดเอียงจากฝั่งลงไปในพื้นที่ที่ล้นน้ำ น้ำจะท่วมเฉพาะเมื่อฝนตกหนัก หรือน้ำทะเลขึ้นสูงเท่านั้น น้ำจึงจะเอ่อล้นท่วมริมตลิ่ง ซึ่งพิจารณาได้จากภาพถ่ายที่ผู้ฟ้องคดียื่นต่อศาล ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รุกรล้ำคลองสาธารณะประโยชน์หรือที่ดินของผู้ใด

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ สรุปสาระสำคัญได้ว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดีตาม ส.ค. ๑ ทิศเหนือจดท่อระบายน้ำ จึงต้องปักหมุดตรงท่อระบายน้ำโดยวัดต่อจากที่ดินนางทองสุข ด้านทิศตะวันออกมาจดทิศตะวันตกให้ได้ ๑๖ เมตร ส่วนทิศตะวันออกจดที่ดินนางทองสุข จึงต้องปักหมุดไปตรงเขตที่ดินที่ชนกัน แล้ววัดต่อมาที่ทิศตะวันตก ใน ส.ค.๑ ที่ดินกว้าง ๘ วา เท่ากับ ๑๖ เมตร เมื่อวัดจากหมุดของที่ดินนางทองสุข ด้านทิศตะวันออกมาทางทิศตะวันตก ๑๖ เมตร น่าจะอยู่ตรงขอบเขื่อนพอดิและเขื่อนก็เป็นแนวเดียวกับตัวบ้านไม่ได้อยู่ในน้ำตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กล่าวอ้าง ซึ่งต้องพิสูจน์ในเวลาน้ำปกติ ไม่ใช่ช่วงที่น้ำทะเลขึ้นสูงหรือฝนตกหนักซึ่งน้ำจะท่วมเหมือนกันหมดเมื่อพิจารณาจากภาพถ่ายที่ผู้ฟ้องคดียื่นต่อศาล ที่ถ่ายภาพจากด้านทิศเหนือจะมองเห็นแนวดินมีหญ้าขึ้นปกคลุม และบ้านของผู้ฟ้องคดีก็อยู่ในแนวเดียวกับแนวดินดังกล่าว ซึ่งเป็นภาพที่ถ่ายในเวลาปกติ แสดงว่าน้ำไม่ได้ท่วมถึงแต่อย่างใด ในขณะที่บ้านด้านหลังของผู้ฟ้องคดีก็ติดคลองเช่นเดียวกัน แต่ได้มีการถมดินและทำเขื่อนกันน้ำไว้แล้ว ซึ่งใน ส.ค. ๑

/แจ้งว่า...

แจ้งว่า ทิศเหนือจดท่อระบายน้ำก็เป็นแนวเดียวกับตัวบ้าน โดยเป็นจุดสิ้นสุดเขตที่ดิน ซึ่งถูกต้องตรงกันกับหลักฐานตาม ส.ค.๑ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสตูล ซึ่งผู้ฟ้องคดีไม่แน่ใจว่า ส่วนราชการใดเป็นผู้จัดทำโครงการก่อสร้างเขื่อน เพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะริมตลิ่งตลอดแนวคลอง แต่ยกเว้นบ้านของผู้ฟ้องคดีที่ยังไม่ได้ ก่อสร้างเขื่อนดังกล่าว เนื่องจากได้มีการถมดินและยกแนวคันดินให้สูงขึ้นทำให้ระบบนิเวศน์ และกระแสน้ำเปลี่ยนทิศทางการไหลไปจากเดิม ทำให้เกิดน้ำกัดเซาะที่ดินของผู้ฟ้องคดีไปมาก การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กล่าวอ้างว่า บ้านของผู้ฟ้องคดีบุกรุกไปในคลอง ๖ เมตร จึงฟังไม่ขึ้น

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การเพิ่มเติมว่า การพิจารณาว่าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ซึ่งติดกับคลองมาบัง (ป่าบัง) อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายได้หรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาตามข้อ ๑๔ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความ ในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๗ ประกอบกับ ข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการเขียนข้างเคียงและการรับรองแนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่กำหนดให้ที่สาธารณะประโยชน์ประเภทคลอง การระวางชี้และลงชื่อรับรอง แนวเขตที่ดินเป็นหน้าที่ของกรมเจ้าท่า หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายร่วมกับนายอำเภอท้องที่ และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ อีกทั้ง พระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๒๒ ได้กำหนดให้นายอำเภอมีหน้าที่ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ ๐๗๑๙/ว ๕๒๕ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดให้สอบสวนผู้ปกครอง ท้องที่ก่อนออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน โดยให้แจ้งนายอำเภอท้องที่ออกไปร่วมเป็นพยาน และตรวจสอบที่ดินที่ขอออกโฉนดที่ดินว่า เป็นที่สงวนหวงห้ามหรือที่สาธารณะประโยชน์ หรือไม่ รวมทั้งตรวจสอบการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินว่า ผู้ขอได้มีการครอบครอง และทำประโยชน์จริงหรือไม่ มีแนวเขตติดต่อกับที่สาธารณะประโยชน์ที่นายอำเภอท้องที่ เป็นผู้ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชน ใช้ประโยชน์ร่วมกัน และมีหน้าที่ในการระวางชี้และลงชื่อรับรองแนวเขตที่ดิน ดังนั้น แม้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ที่ดินแปลงข้างเคียงที่อยู่ติดกันกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีสภาพที่ดิน เหมือนกันแต่ได้รับการออกโฉนดที่ดิน จำนวน ๓ แปลง ได้แก่ (๑) โฉนดที่ดินเลขที่ ๙๔๗

/ตำบลพิมาน...

ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เนื้อที่ ๑ งาน ๓๓.๙ ตารางวา ออกเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๑๑ (๒) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๒๙๘ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เนื้อที่ ๒๔.๙ ตารางวา ออกเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๓ (๓) โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๒๙๔๙ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เนื้อที่ ๑ ไร่ ๕๖.๑ ตารางวา ออกเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๒๘ แต่การออกโฉนดที่ดินทั้งสามแปลงดังกล่าว หน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ลงนามรับรองแนวเขตที่สาธารณประโยชน์ไว้ครบถ้วน ไม่มีการโต้แย้งหรือคัดค้านแนวเขตที่สาธารณประโยชน์แต่อย่างใด ประกอบกับโฉนดที่ดินทั้งสามแปลงดังกล่าว ได้ออกให้เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ พ.ศ. ๒๕๒๓ และ พ.ศ. ๒๕๒๘ ตามลำดับ ส่วนที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ทำการรังวัดแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ระยะเวลาห่างกันประมาณ ๔๖ ปี ๓๔ และ ๒๙ ปี ตามลำดับ เป็นไปได้ว่า เมื่อระยะเวลาผ่านไปหลายสิบปีกระแสน้ำในคลองมำบัง (บ่าบัง) ได้พัดเข้าหาฝั่งมากขึ้นและกัดเซาะที่ชายตลิ่งและที่ดินของผู้ฟ้องคดีจนสภาพที่ดินมีน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) จึงสอดคล้องกับคำให้การเป็นพยานหลักฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การเพิ่มเติมว่า การที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ที่ดินของผู้ฟ้องคดีถูกละเมิดและบุกรุกเป็นเวลาหลายสิบปีโดยทำเป็นถนนและทางเท้า ซึ่งเป็นที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งหมด และไม่เป็นที่ดินที่น้ำท่วมถึง นั้น เห็นว่า บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นถนนซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยมีการก่อสร้างถนนมาแล้ว ๔๐ ปี และไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีคัดค้านแต่อย่างใด มีการยกขอบปูนก่อสร้างเชื่อมกันดินสูงกว่าพื้นถนนและลำคลอง ซึ่งบ่งชี้ว่า พื้นที่ดังกล่าวมีน้ำท่วมถึง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการก่อสร้างถนนและเชื่อมกันดิน จึงเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในเขตเทศบาล และผู้ฟ้องคดีก็ได้รับประโยชน์ในการเดินทางด้วย ประกอบกับที่พิพาทปัจจุบันยังใช้จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณี เช่น งานประเพณีลอยกระทง ทำเรือชนส่งสินค้าทางน้ำ ส่วนที่อธิบายให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทำการก่อสร้างมาไม่น้อยกว่า ๔๐ ปีเช่นเดียวกัน

/เพื่อระบายน้ำ...

เพื่อระบายน้ำจากถนนสายหลักภายในเขตเทศบาลลงสู่คลองมำบัง (บ่าม้ง) สำหรับสะพานข้ามคลองมำบัง (บ่าม้ง) ผู้ผูกฟองคดีที่ ๒ มิได้เป็นดำเนินการผู้ก่อสร้างแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ผู้ฟ้องคดีอาศัยอยู่ที่บ้านหลังที่พิพาทมีนายไพศาล ก้าวพานิช เป็นผู้สร้าง ผู้ฟ้องคดีไม่ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการขออนุญาตก่อสร้าง ตั้งแต่ผู้ฟ้องคดีจำความได้ก็พักอาศัยอยู่บ้านหลังดังกล่าวเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันบิดาและมารดาของผู้ฟ้องคดี เป็นผู้สร้างบ้านหลังดังกล่าวนี้ก่อนที่ผู้ฟ้องคดีเกิด ซึ่งมีการก่อสร้างประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๐ – พ.ศ. ๒๔๘๐ และที่ดินที่พิพาทได้มีการแจ้งการครอบครองในนามนางโสภิต ผลิพัฒน์ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๔๘๘ ผู้ผูกฟองคดีที่ ๒ ได้บุกรุกทำถนนและเชื่อมกันแนวดินประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๔ – ๒๕๑๖

ผู้ผูกฟองคดีที่ ๑ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ที่ดินข้างเคียงด้านทิศใต้ของผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานโฉนดที่ดิน เลขที่ ๑๐๒๙๘ เลขที่ดิน ๕๑๕ หน้าสำรวจ ๑๘๖๕ เป็นของนางสาวปรียา จันทร่มนตรี ในวันทำการรังวัดออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้มีหนังสือ ที่ สด ๐๐๒๐(๔)/๑๓๐๑๖ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ แจ้งให้นางสาวปรียาไปรังวัดชี้แนวเขตแล้ว และได้ลงนามรับรองแนวเขตแล้ว โฉนดที่ดินเลขที่ ๑๐๒๙๘ ออกให้แก่ นายช้อย จันทร่มนตรี และนายเปลื้อง แก้วตูด เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๓ ตามหลักฐานใบไต่สวน ทิศเหนือจดที่ดินที่มีการครอบครอง ทิศใต้จดที่ดินเลขที่ ๒๑๘ ทิศตะวันออกจดถนนอภัยนุราชรำลึก ทิศตะวันตกจดคลองบ่าม้ง โฉนดที่ดินออกจากหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๓๙๔ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ทิศเหนือจดคลองบ่าม้งและที่ดินนางสาวโสพิศ ทิศใต้และทิศตะวันตกจดที่ดินนายเพ็ญ ทิศตะวันออกจดถนนซอย ออก น.ส.๓ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๒ ส่วนข้อความ “ร.ว.ม. ต่อเขตได้” หมายความว่า ที่ดินแปลงข้างเคียงเลขที่ดิน ๕๑๕ เป็นรูปแผนที่ที่มีการรังวัดปักหลักเขตและมีหลักฐานแผนที่แล้ว ในการรังวัดข้างรังวัดจะต้องนำหลักฐานแผนที่ไปประกอบการรังวัดในที่ดิน จะต้องค้นหาหลักเขตตามหลักฐานแผนที่ และตรวจสอบว่าตรงตามหลักฐานแผนที่รังวัดใหม่หรือไม่ ซึ่งในการรังวัดข้างรังวัดได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า หลักเขตเก่าหมายเลข ข – ๗๖๒๑ และหลักเขตที่ปักใหม่หมายเลข ๑ค – ๒๓๗๑ ถูกต้องตามรายการรังวัดเดิม และต่อเขตกับแปลงที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้ ตามรูปแผนที่รังวัด (ร.ว.๙) รังวัดเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ หลักเขตด้านทิศใต้ที่ระบุไว้ว่า เก้าหายปักใหม่ ๑ค – ๒๓๗๑ เป็นหลักเขตที่ปักตามตำแหน่งของที่ดินข้างเคียงเลขที่ดิน ๕๑๕ โดยใช้ระยะ

/ตามหลักฐาน...

ตามหลักฐานการรังวัดเดิมของโฉนดที่ดินเลขที่ดิน ๕๑๕ ที่ได้ทำการรังวัดไว้เดิมเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓ ได้ลงตำแหน่งบ้านของผู้ฟ้องคดีเพิ่มเติมในรูปแผนที่เปรียบเทียบ และได้คำนวณเนื้อที่บ้านและหมายสีตำแหน่งบ้าน รูปแผนที่ตามหลักฐานเดิมและรูปแผนที่รังวัดใหม่แล้ว ปรากฏว่า รูปแผนที่ และเนื้อที่ตามหลักฐานเดิม หมายถึงได้เนื้อที่ ๙๖ ตารางวา แนวเขตที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำขึ้นเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ หมายถึงได้เนื้อที่ ๑ งาน ๘๐.๔ ตารางวา และตำแหน่งบ้านของผู้ฟ้องคดีหมายถึงได้เนื้อที่ ๗๘.๔ ตารางวา ตามบันทึกถ้อยคำ (คัดค้าน) (ท.ด.๑๖) ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ นายกเทศมนตรีเมืองสตูล โดยผู้รับมอบอำนาจให้ถ้อยคำว่า เจ้าของที่ดินนำรังวัดที่ดินที่ดินสภาพปัจจุบันมีลักษณะเป็นคลองน้ำท่วมถึง จึงได้คัดค้านแนวเขตคลองมาบัง (บ่าบัง) หน่วยงานส่วนท้องถิ่นดูแลร่วมกับหน่วยงานอื่นด้วยทั้งแปลง ส่วนที่เป็นคูน้ำสาธารณประโยชน์ในวันรังวัดที่ดินไม่มีอาณาเขตจดคูน้ำสาธารณประโยชน์แต่อย่างใด จึงไม่ได้มีการรับรองแนวเขตที่ดิน ส่วนถนนอภัยนุราชรำลึก นายกเทศมนตรีเมืองสตูลโดยผู้รับมอบอำนาจได้ลงนามรับรองแนวเขตที่ดินแล้ว ตามใบได้สวนลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งแจ้งตามคำสั่งศาลว่า ประเด็นที่ ๑ ในการระวางชี้แจงแนวเขตการรังวัดออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยนายอภิชาติ ใจแก้ว ตำแหน่งนักผังเมือง ระดับ ๖ ผู้รับมอบอำนาจจากนายกเทศมนตรีเมืองสตูล ในฐานะข้างเคียงและดูแลที่สาธารณประโยชน์ ได้ร่วมระวางชี้แจงและรับรองแนวเขตด้านถนนอภัยนุราชรำลึก และคูน้ำสาธารณประโยชน์ได้ลงนามคัดค้านการรังวัดที่แปลงดังกล่าวเพราะเหตุเป็นคลองน้ำท่วมถึง ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน และได้ร่วมกับผู้แทนของผู้อำนวยการเจ้าท่าภูมิภาคสตูลและผู้แทนของนายอำเภอเมืองสตูล ลงนามคัดค้าน และไม่ปรากฏว่าหน่วยงานใดเป็นผู้ก่อสร้างเขื่อนกันดินแบบ Slope และบันไดทางลงทำน้ำ ซึ่งจากคำให้การของผู้ฟ้องคดี เห็นได้ว่าการก่อสร้างเป็นทำเรือซึ่งเรียกว่า “ท่าแม่นม” เป็นท่าเรือขนส่งสินค้าในสมัยก่อน และตามภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารที่บินถ่ายเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๑๖ พบว่ามีสภาพเป็นเขื่อนและบันไดสำหรับทำน้ำท่าเรือแม่นมแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายควบคุมอาคารได้ตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีหรือผู้ใดขออนุญาตปลูกสร้างหรือขออนุญาตเคลื่อนย้ายอาคารบ้านเลขที่ ๔๖

/ถนนอภัยนุราช...

ถนนอภัยนุราชรำลึก ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และตามหลักฐานทะเบียนบ้านเลขที่ ๔๖ มีชื่อนายเอื้อน สังข์ศิริ สามีผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของบ้าน ย้ายเข้ามาอยู่เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๔

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ในการคัดค้านเขตที่ดินบริเวณที่พิพาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ปฏิบัติตามระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยระวางชี้แนวเขตที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๓๘ ตามนัยข้อ ๖.๒ ซึ่งผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ เป็น “ส.ค.๑” ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คัดค้านการขออนุญาตที่ดินเนื่องจากที่ดินที่พิพาทแปลง ดังกล่าวตั้งอยู่ในคลองมำบัง (บ่าบัง) ทั้งแปลง เมื่อเจ้าของนำชี้แนวเขตที่ดินอันเป็นพื้นที่ เดียวกันกับคลองธรรมชาติทางน้ำสาธารณะชื่อ “คลองมำบัง” ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงให้ถ้อยคำ ตามบันทึก(ท.ด.๑๖) ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ คัดค้านที่ดินแปลงของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ กระทำการตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติ การเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เนื่องจากคลองมำบัง (บ่าบัง) เป็นคลองสาธารณะ คลองธรรมชาติ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔(๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ไม่มีความประสงค์จะให้การเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยได้รับฟัง สรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอฉบับที่ ๔๓๒๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ ขออนุญาตที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหลักฐานแบบแจ้งการ ครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล เนื้อที่ ๘๖ ตารางวา ทิศเหนือจดถนนยาว ๘ วา ทิศใต้จดที่ดินนายสะอาดยาว ๘ วา ทิศตะวันออก จดที่ดินทองสุขยาว ๑๒ วา ทิศตะวันตกจดคลองบ่าบังยาว ๑๒ วา อ้างว่า ได้รับมรดกจาก นางพนม กัวพานิช (มารดา) และนางพนมรับให้ที่ดินมาจากนางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ ผู้แจ้ง การครอบครองโดยครอบครองและทำประโยชน์เป็นบ้านอยู่อาศัยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓ เจ้าหน้าที่ไต่ถามการรังวัดในวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และได้ไปรังวัดในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๔ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีขอตั้งรังวัดใหม่ในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖ แต่ผู้ฟ้องคดีและ

/ส่วนราชการ...

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่มาตามนัด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้นัดรื้อวัดใหม่ในวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ในวันรื้อวัดผู้ฟ้องคดีได้นำรื้อวัดตามรูปแผนที่ (ร.ว.) ได้เนื้อที่ ๑ งาน ๘๐.๔ ตารางวา มากกว่าเนื้อที่ใน ส.ค.๑ จำนวน ๘๔.๔ ตารางวา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สอบสวนข้างเคียง เปลี่ยนแปลงสัมพันธ์ต่อเนื่องจากหลักฐานที่ดินทั้ง ๓ ด้าน ทิศเหนือเดิมจดคูน้ำ สาธารณประโยชน์ ปัจจุบันมีสภาพเป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) ไม่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากไม่มีสภาพเดิมเหลืออยู่ ได้ปักหลักเขตที่ดินไว้ จำนวน ๗ หลัก นายอำเภอเมืองสตูล ให้ถ้อยคำตามบันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่า สภาพที่ดินปัจจุบันมี สภาพเป็นคลองน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกเอกสารสิทธิตามกฎหมายให้ได้ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้คัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามบันทึกถ้อยคำ (ท.ด.๑๖) ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ในทำนองเดียวกันว่า ที่ดินมีสภาพน้ำท่วมถึง มีลักษณะ เป็นคลองมำบัง (บ่าบัง) ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดิน ของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอรังวัดออกโฉนดที่ดิน สภาพที่ดินมีน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลองสาธารณประโยชน์ คลองมำบัง (บ่าบัง) จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออก โฉนดที่ดินให้ได้แจ้งตามหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๔๓๔๗ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วย กฎหมายเนื่องจากในการนัดรื้อวัดของเจ้าหน้าที่ได้นัดรื้อวัดในช่วงเวลาน้ำท่วมถึง ซึ่งบริเวณ ที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีลักษณะเป็นน้ำท่วมถึงเฉพาะกรณีมีน้ำทะเลหนุน และยังคงสภาพเป็น ที่ดินให้ปรากฏเมื่อน้ำลดระดับลง ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างโรงเรือนโดยวิธีตอกเสาเข็มลงบน ดินเพื่อเป็นฐานรากรับน้ำหนักตัวอาคาร และการคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีผลให้ผู้ฟ้องคดีเสียสิทธิ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๘ อุทธรณ์คำสั่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล ต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลพิจารณาอุทธรณ์ แล้วเห็นว่า สภาพที่ดินของผู้ฟ้องคดีมีน้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นคลอง ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ จะฟังออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมิ การคัดค้านจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง จึงมีคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแจ้งตาม หนังสือจังหวัดสตูล ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๐๕๗ (๙๕๐) ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ผู้ฟ้องคดี เห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งไม่ออกโฉนดที่ดินให้ผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำโดย ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยมานาน สภาพ

/ที่ดิน...

ที่ดินเป็นที่ริมตลิ่งมีน้ำท่วมทุกปี ถ้าฝนตกหนักน้ำทะเลหนุนสูงก็ท่วมบ้างเป็นบางครั้งไม่ได้ท่วมตลอด เพราะคลองมำบัง (บ่าบัง) เป็นคลองที่เชื่อมต่อกับทะเล และมีน้ำขึ้นน้ำลงเป็นธรรมดา จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ขอให้ศาลสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่สั่งยกเลิกคำขอออโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีและให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำขอออโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีแจ้งตามหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๔๓๔๗ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ และผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลวินิจฉัยยกคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแจ้งตามหนังสือจังหวัดสตูล ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๐๕๗ (๕๕๐) ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินมาขอออกโฉนดที่ดิน... เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาเห็นสมควร ให้ดำเนินการออกโฉนดที่ดิน... ได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประมวลกฎหมายนี้กำหนด วรรคสอง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องมาจากผู้ซึ่งมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองด้วย และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๗ ข้อ ๑๔ กำหนดว่า ที่ดินที่จะออกโฉนดที่ดินต้องเป็นที่ดินที่ผู้มีสิทธิในที่ดินได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้ว และเป็นที่ดินที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามกฎหมายแต่ห้ามมิให้ออกโฉนดที่ดินสำหรับที่ดิน ดังต่อไปนี้ (๑) ที่ดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่ชายตลิ่ง...

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอออโฉนดที่ดินฉบับที่ ๔๓๒๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๓ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เลขที่ ๑๘๒ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ นางสาวโสภิต ผลิพัฒน์ เป็นผู้แจ้งการครอบครอง เนื้อที่ ๙๖ ไร่ ทิศเหนือจดคูน้ำ ยาว ๘ ไร่ ทิศใต้จดที่ดินนายสะอาด ยาว ๘ ไร่ ทิศตะวันออกจดที่ดินนางทองสุข ยาว ๑๒ ไร่ ทิศตะวันตกจดคลองบ่าบังยาว ๑๒ ไร่ ผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินต่อเนื่องมาจากนางสาวโสภิต และทำประโยชน์โดยปลูกบ้านอยู่อาศัยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๓

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับคำขอของผู้ฟ้องคดีและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ไปทำการ
 รังวัดตามคำขอในวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดที่ดินตามรูปแผนที่รังวัด
 ออกโฉนดที่ดิน (ร.ว.๙) นำชี้เขตที่ดินตามรูปแผนที่หมายสัปดาห์ คำนวนเนื้อที่ได้ ๑ งาน
 ๘๐.๔ ตารางวา ในวันรังวัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ คัดค้านการนำชี้เขต
 ที่ดินของผู้ฟ้องคดี ตามบันทึกถ้อยคำ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำชี้
 เขตมีสภาพเป็นคลองน้ำท่วมถึงชื่อคลองสาธารณะประโยชน์บ่าบัง ไม่อยู่หลักเกณฑ์ที่จะออก
 โฉนดที่ดินได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดออกโฉนดที่ดิน
 สภาพที่ดินมีน้ำท่วมถึงเป็นคลองสาธารณะประโยชน์บ่าบัง ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออก
 โฉนดที่ดินให้ได้ จึงมีคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี คดีจึงมีประเด็นที่
 จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดออกโฉนดที่ดินเป็นคลองสาธารณะประโยชน์ที่
 ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกโฉนดที่ดินได้หรือไม่ เห็นว่า ตามหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ ๑๘๒
 ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล นางสาวโสภิต ผลพัฒน์ แจ้งการครอบครองที่ดิน
 เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เนื้อที่ ๙๖ ตารางวา สภาพที่ดินปลูกบ้านอาศัย ทิศเหนือ
 จดคูน้ำ ทิศใต้จดที่ดินนายสะอาด ยาวด้านละ ๘ วา (๑๖ เมตร) ทิศตะวันออกจดที่ดิน
 นางทองสุข ทิศตะวันตกจดคลองบ่าบัง ยาวด้านละ ๑๒ วา (๒๔ เมตร) และตามหลักฐาน
 ที่ดินข้างเคียงด้านทิศใต้ของที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอออกโฉนดที่ดินมีหลักฐานโฉนดที่ดินเลขที่
 ๑๐๒๙๘ ออกเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๓ ทิศเหนือจดที่มีการครอบครอง โฉนดที่ดิน
 เลขที่ ๑๐๒๙๘ ออกจากหลักฐาน น.ส.๓ เลขที่ ๓๙๔ ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล
 ออก น.ส.๓ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๒ ระบุงบที่ดินจดคลองบ่าบังและที่ดินนางสาวโสภิต
 จากพยานเอกสารข้างต้นจึงรับฟังว่า ขณะที่มีการแจ้งการครอบครองที่ดินตาม ส.ค.๑
 เลขที่ ๑๘๒ ที่ดินดังกล่าวมีสภาพเป็นพื้นดินปลูกบ้านพักอาศัยและในขณะที่มีการออก
 น.ส.๓ เลขที่ ๓๙๔ ในที่ดินที่ตั้งอยู่ด้านทิศใต้ของที่ดินของผู้ฟ้องคดี ระบุงบที่ดิน
 ด้านทิศเหนือจดที่ดินของนางสาวโสภิต ซึ่งหากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีขอออกโฉนดที่ดินเป็น
 คลองบ่าบังข้างเคียงด้านทิศเหนือของ น.ส.๓ เลขที่ ๓๙๔ จะต้องจดคลองบ่าบังเท่านั้น แม้อต่อมา
 ที่ดินของผู้ฟ้องคดีได้บ้านพักอาศัยเลขที่ ๔๙ ถูกน้ำกัดเซาะเป็นเหตุให้ตลิ่งพังทลายลงสู่
 คลองบ่าบังกลายเป็นที่ชายตลิ่ง แต่ผู้ฟ้องคดีคงสงวนสิทธิ์แห่งความเป็นเจ้าของ
 อยู่อาศัยในบ้านดังกล่าว มิได้ปล่อยให้เป็นที่ชายตลิ่งที่ประชาชนทั่วไปจะเข้ามาใช้ประโยชน์
 ร่วมกันได้ ดังนั้น ที่ดินบริเวณที่ปลูกบ้านอยู่อาศัยจึงมิใช่ที่ชายตลิ่งอันเป็นสาธารณสมบัติ

/ของแผ่นดิน...

ของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔(๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนที่ดินบริเวณที่นอกเหนือจากที่ผู้ฟ้องคดีปลูกบ้านอยู่อาศัย ผู้ฟ้องคดีได้ปล่อยให้พังทลายลงสู่คลองบ่าบัง กลายสภาพเป็นคลองบ่าบัง เมื่อพิจารณาจากรูปแผนที่รังวัดออกโฉนดที่ดิน (ร.ว.๙) รังวัดเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ จะเห็นได้ว่า บริเวณหมายสี่เหลี่ยมเป็นตำแหน่งบ้านของผู้ฟ้องคดี ตำแหน่งที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองและทำประโยชน์แล้วอยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ตามข้อ ๑๔ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีนำรังวัดออกโฉนดที่ดินมิได้เป็นคลองบ่าบังอันเป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ทั้งแปลง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งแปลงจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย สำหรับคำคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เป็นการคัดค้านตามสภาพที่ดินที่เห็นในปัจจุบัน โดยไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงอื่นประกอบ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีแจ้งตามหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๔๓๔๗ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคำวินิจฉัยยกคำอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล โดยอาศัยเหตุเดียวกัน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

สำหรับในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ นั้น เห็นว่า แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะผู้ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันตามมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเจ้าท่าตามมาตรา ๑๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ร่วมกันคัดค้านการออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี เป็นผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มิใช่ผู้ออกคำสั่งที่มีผลกระทบต่อผู้ฟ้องคดี แต่อย่างใด ประกอบกับผู้ฟ้องคดีไม่ได้มีคำขอให้ศาลกำหนดคำบังคับอย่างใดแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ศาลจึงไม่จำต้องวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้กระทำการที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิพากษาเพิกถอนคำสั่งยกเลิกคำขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดีแจ้งตามหนังสือสำนักงานที่ดินจังหวัดสตูล ที่ สด ๐๐๒๐(๓)/๑๔๓๔๗ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

/ยกฟ้อง...

ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ทั้งนี้มีข้อสังเกต ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการขออนุญาตที่ดินของผู้ฟ้องคดีในบริเวณพื้นที่หมายสีเขียวย ตามรูปแผนที่รังวัดออกโฉนดที่ดิน (ร.ว.๙) รังวัดเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

นางสาวระริน วรเศรษฐศักดิ์
ตุลาการศาลปกครองสงขลา

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นางสาวจิตติลักษณ์ เกรียงเกริกไกร
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสงขลา

นายศิริ มีแสงสกุล
ตุลาการศาลปกครองสงขลา

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิบูลย์ กัมมระบุตร

